

Spelmansglädje

I den utmärkta landskapsserie med folkmusik som sonet ger ut har turen nu kommit till vårt eget landskap. "Spelmanslåtar från Södermanland" heter den senaste utgåvan, där spelmän från bygden presenterar ett axplock ur den rika flora upptecknade sörmländska låtar som finns.

Södermanland blev tidigt föremål för låtupptecknarnas omsorger, skriver man, och det totala antalet sörmländska uppteckningar torde uppgå till över 4000 låtar. Det är en rik skatt som förvaltas väl av spelmän som bär traditionen med sig genom generationerna.

Första sidan domineras av den yngre generationens spelmän. Ingvar Andersson, Arne Blomberg, Christina Frohm och Lennart Tysk strövar genom landskapet och spelar i huvudsak polskor som har ursprung från olika delar av landskapet. 13 låtar hinner man med innan man lämnar över till de äldre spelmännen Sven Forsberg, Edvard Pettersson, Ivar Boström, Olov Ekvall och Johan Alfred Johansson. Kanske är sidan med de äldre spelmännen den mest intressanta. Den musik som spelas förmedlas av spelmän som har direktupplevelser från förra seklet eller början av detta, och låtarna de spelar har de ofta direkt efter tidigare släktingar. Det ger en omedelbar kontakt med den musik som fyllde landskapet under förra seklet och det är skönt att den finns bevarad på det här viset.

Inspelningen är av hög klass och skivan är framställd i samråd med Södermanlands Spelmansförbund. Den bör glädja många sörmlänningar, locka dem att möta sitt eget landskaps musik. När man så småningom pressar en ny upplaga av plattan bör man se över baksidestexten på konvolutet. Nu talar man om en äldre "berömd spelman" Karl var väl i alla fall "berömd", inte "berömd". Eller hur???

Jag vill fortsätta att berömma skivbolaget Sonet, som verkligen känner sitt ansvar för den svenska folkmusiken. Björn Ståbi har återigen lockat fram en gammal spelman och Sonet sänder ut den musik som mötet

resulterade i. "Ekor Anders" (Sonet) heter skivan kort och gott. Namnet har den efter spelmannen Ekor Anders Andersson från Evertsberg, en man som verkat i sin hemby hela sitt liv. Helt följdriktigt fick man också bege sig till Evertsberg en dag i april för tre år sedan, när man ville ha Ekor Anders' musik på band. Den inspelningen är skivans b-sida. Men den verkliga toppen på den här skivan döljer sig på plattans a-sida. Det är en inspelning från -54, som Ekor Anders gjort själv efter att ha lånat bandspelaren av dragspelaren Kråk Oskar. Här har Ekor Anders suttit i sin ensamhet och spelat sina låtar och mellan dem kommenterat och lämnat bakgrund till sin musik. Här finns också en intervju och ett samtal mellan Ekor Anders och spelmannen Guligs Anders som måste glädja en språkforskare alldeles oerhört. Det fordras god koncentration för att överföra den dialekten till vårt riksmål. För den som vill möta en spelman och en människa av ett slag som snart inte längre finns omkring oss är skivan med Ekor Anders ett måste.

"Sahlströms-stämman i Vendel" (Polydor) är en liveinspelning från en varm julisöndag förra året. Den är gjord på Ottarsborgs festplats, där man varje år kommer att ha en festival till nyckelharppsspelmannen Erik Sahlströms ära. Fjolårstillställningen var en mycket hörvärd upplevelse, det kan var och en göra sig klar över genom att lyssna på skivan. Här ryms både allspel och en god portion låtar från Sahlströmsgruppen, där förstas Erik Sahlström själv intar hederspositionen. Hans nyckelharppspel och hans något mindre kända fiolspel har mycket spelmansglädje att förmedla.

Håkan Boström

För den som vill möta en spelman av ett slag som snart inte längre finns omkring oss är skivan med Ekor Anders ett måste.